

RAPORT ANUAL
privind activitatea Comisiei Naționale
de Strategie și Prognoză
în anul 2018¹

1. Cadrul instituțional, obiectivele și atribuțiile Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză

Comisia Națională de Strategie și Prognoză (CNSP) este organizată și funcționează în baza Ordonanței Guvernului nr. 22/2007 (r) privind organizarea și funcționarea Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză, și a Hotărârii nr. 371/2018 pentru stabilirea numărului de posturi și a structurii organizatorice a Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză.

Comisia Națională de Strategie și Prognoză este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Secretariatului General al Guvernului și coordonarea prim-ministrului, având rolul de a elabora studii și prognoze pe termen scurt, mediu și lung privind evoluția economiei românești în ansamblu, pe sectoare și în profil teritorial, sinteze macroeconomice, de a fundamenta orientările strategice de dezvoltare economico-socială și măsurile de politică economică proiectate de Guvern, în concordanță cu Programul de guvernare, precum și de a coordona, împreună cu Secretariatul General al Guvernului, și monitoriza politicile publice, cu deosebire ale investițiilor în parteneriat public-privat și din domeniul ajutorului de stat.

1.1 Dezvoltarea capacității de a fundamenta, implementa și monitoriza politici publice în domeniul investițiilor în infrastructură și ajutorului de stat

În anul 2018, funcțiile Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză au fost extinse în domeniul ajutorului de stat și investițiilor în infrastructură, pe următoarele trei direcții de activitate, prin OUG nr. 28/2018 cu modificările și completările ulterioare, precum și prin OUG nr. 39/2018 privind parteneriatul public-privat:

¹ Raportul anual este realizat în temeiul art. 5 din Legea 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public

- de evaluare ex-ante și ex-post a impactului economic și social al schemelor de ajutor de stat și al proiectelor de investiții publice ca parteneriate între sectorul public și unul sau mai multi parteneri privați;
- de administrare și după caz împreună cu Ministerul Finanțelor Publice a schemelor de ajutor de stat aplicate începând cu anul 2018 și al căror furnizor este desemnat conform prevederilor legale;
- de unitate centrală de fundamentare și atribuire pentru proiectele strategice de investiții realizate între sectorul public și unul sau mai mulți parteneri privați;

Pentru îndeplinirea acestor funcții atribuțiile CNSP au fost completate, după cum urmează:

- elaborează și inițiază în domeniul propriu de competență proiecte de acte normative cu privire la proiectele strategice de investiții în parteneriat public-privat;
- emite avize consultative cu privire la oportunitatea și concordanța cu Programul de guvernare pentru proiectele de investiții în parteneriat public- privat inițiate de autoritățile locale;
- în domeniul propriu de competență, gestionează și implementează proiecte și programe de sprijin al populației și mediului de afaceri cu impact în dezvoltarea economică și socială, pentru care este desemnată prin acte normative;
- în calitate de unitate centrală pentru proiectele strategice de investiții în parteneriat public-privat, elaborează sau contractează, în condițiile legii, efectuarea documentațiilor de fundamentare a deciziei de a se realiza un anumit proiect, precum și a documentației de atribuire;
- derulează, în domeniul propriu de competență, proceduri de atribuire, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare, pentru proiectele strategice de investiții realizate în parteneriat public-privat, pentru care este desemnată prin hotărâre a Guvernului;
- monitorizează respectarea indicatorilor și a impactului schemelor de ajutor de stat implementate în calitate de furnizor sau aflate în responsabilitatea instituțiilor guvernamentale și efectuează analize cu privire la impactul macroeconomic și social al acestora;

- în calitate de furnizor, elaborează și inițiază, după caz și împreună cu Ministerul Finanțelor Publice, proiecte de acte normative cu privire la noi scheme de ajutor de stat;
- monitorizează, în domeniul propriu de competență, derularea investițiilor publice și cu deosebire a proiectelor strategice de investiții în parteneriat public-privat;
- elaborează proiectul bugetului anual al Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză, precum și programul de investiții al instituției;

Prin HG nr. 371/2018 pentru stabilirea numărului de posturi și a structurii organizatorice a Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză, s-au reglementat următoarele schimbări în structura CNSP:

- crearea Direcției generale de investiții, cu două direcții subordonate:
 - Direcția parteneriat public-privat;
 - Direcția monitorizare investiții strategice.
- crearea Direcției generale ajutoare de stat, cu două direcții subordonate:
 - Direcția proiectare, evaluare și monitorizare;
 - Direcția implementare scheme de ajutor de stat.
- corespunzător acestei noi structuri s-a suplimentat numărul de posturi cu 100 locuri, astfel încât numărul maxim este de 235 de posturi (exclusiv demnitarul și posturile aferente cabinetului acestuia);
- modificarea structurii organizatorice și funcționale în sensul includerii celor două noi direcții generale, ținând cont de atribuțiile suplimentare ale CNSP, astfel încât să se respecte prevederile privind normele de structură.

Numărul de posturi propuse pentru CNSP prin proiectul de act normativ se vor ocupa etapizat, cu încadrare în numărul maxim de posturi aprobate în finanțare la nivelul ordonatorului principal de credite și în sumele aprobate prin legile bugetare anuale în bugetul Ministerului Finanțelor Publice la titlul "Cheltuieli de personal".

În acest cadru sunt de precizat și atribuțiile conferite prin lege CNSP pe parcursul procesului bugetar:

- Comisia Națională de Strategie și Prognoză elaborează și comunică previziuni macroeconomice pe baza cărora Ministerul Finanțelor Publice elaborează previziunile bugetare.

- Previziunile macroeconomice și bugetare sunt comparate cu previziunile cele mai recente ale Comisiei Europene și, după caz, cu cele ale altor organisme independente internaționale. Diferențele semnificative față de previziunile Comisiei Europene sunt descrise și motivate, în special dacă nivelul sau creșterea variabilelor din ipotezele externe se îndepărtează în mod semnificativ de valorile menționate în previziunile Comisiei Europene.
- Ministerul Finanțelor Publice și Comisia Națională de Strategie și Prognoză publică pe site, conform competențelor lor legale, previziunile macroeconomice și bugetare oficiale elaborate pentru planificarea bugetară.
- Prognozele indicatorilor macroeconomici și sociali se elaborează de către Comisia Națională de Strategie și Prognoză, până la data de 1 iunie a anului curent. Aceste prognoze vor fi actualizate, după caz, pe parcursul desfășurării procesului bugetar și vor fi publicate pe site-ul Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză.
- Pe baza prognozelor de toamnă ale Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză sau în cazul modificării ulterioare a legislației din domeniu, în funcție de specificul ordonatorului principal de credite și cu informarea Guvernului, limitele de cheltuieli aprobate și stabilite pe ordonatori principali de credite pot fi redimensionate de către Ministerul Finanțelor Publice.
- Pe baza prognozelor de toamnă ale Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză, Ministerul Finanțelor Publice definitivează proiectele de buget ale ordonatorilor principali de credite și al bugetului propriu și proiectele legilor bugetare anuale, pe care le depune la Guvern, până la data de 1 noiembrie a fiecărui an.

1.2 Resurse umane

Asigurarea unor prognoze macroeconomice predictibile presupune existența resurselor umane adecvate, atât din punct de vedere numeric, cât mai ales din punct de vedere calitativ.

În vederea realizării noilor atribuții stabilite prin Ordonanța Guvernului nr. 22/2007(r), privind organizarea și funcționarea Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză, modificată și completată prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 28/2018 aprobată cu modificări și completări a fost adoptată, în anul 2018, Hotărârea Guvernului nr. 371/2018 care prevede

că numărul maxim de posturi este de 235 exclusiv demnitarul și posturile aferente cabinetului acestuia.

Având în vedere reorganizarea Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză se organizează serviciile și compartimentele Direcției prognoze regionale, Direcției de modelare în domeniul economico-social, Direcției parteneriat public-privat, Direcției monitorizare investiții strategice, Direcției proiectare, evaluare și monitorizare și Direcției implementare scheme de ajutor de stat, care alături de serviciile și compartimentele existente ca urmare a aplicării prevederilor Hotărârii nr. 371/2018 pentru stabilirea numărului de posturi și a structurii organizatorice a Comisiei Naționale de Prognoză, care a asigurat funcționarea în bune condiții a compartimentelor, serviciilor și direcțiilor de specialitate și a menținut calitatea activității de prognoză.

În anul 2018, Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză, a funcționat cu un număr maxim de posturi de 235 conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 371/2018 pentru stabilirea numărului de posturi și a structurii organizatorice a Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză

Din totalul de 235 posturi aprobate, la data de 31.12.2018, 91 posturi erau efectiv ocupate, iar 144 posturi erau vacante.

În anul 2018, din numărul total de angajați 90% erau funcționari publici și 10% reprezentau personal contractual. Din punct de vedere al studiilor absolvite, circa 89% din personal era cu studii superioare, respectiv 82 de persoane. Din acestea, 4 au doctoratul iar 34 persoane au absolvit programe de master.

Structura personalului după studiile absolvite

Studii superioare de lungă durată din care cu:	82
- doctorat	4
- masterat	34
Studii medii	9

Și în anul 2018, fluctuația personalului a fost redusă, structura pe grupe de vârstă relevând că ponderea cea mai mică (5% din total) o dețin persoanele tinere sub 30 de ani. La sfârșitul anului 2018, personalul cu o vechime de 10 ani și peste în instituție reprezenta peste 50% din totalul personalului.

Structura personalului pe grupe de vârstă

Grupe de vârstă	Număr persoane
≤ 30 ani	2
31 – 40 ani	18
41 – 50 ani	38
≥ 51 ani	42

În anul 2018, salarizarea personalului s-a făcut în conformitate cu prevederile Legii - cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice;

Pentru asigurarea îndeplinirii misiunii, scopului și obiectivelor instituției în sfera resurselor umane, în cursul anului 2018, în cadrul perfecționării profesionale, s-a pus accent, în continuare, pe dezvoltarea aptitudinilor și cunoștințelor personalului responsabil cu implementarea prevederilor legale referitoare la funcția publică.

1.3. Cheltuielile bugetare

Comisia Națională de Strategie și Prognoză a avut aprobat, pentru activitatea din cursul anului 2018, un buget de 21.862 mii lei. Execuția bugetară la data de 31.12.2018 a fost în sumă totală de 13.691 mii lei, realizându-se o economie de 8.171 mii lei.

În structura bugetului ponderea cheltuielilor au reprezentat-o cheltuielile de personal, respectiv aproximativ 80%, urmate de cheltuielile cu bunuri și servicii, în proporție de aproximativ 7%, subvenții și alte transferuri în proporție de aproximativ 13%.

2. Activități și rezultate ale Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză

2.1 Prognozele pe termen scurt, mediu și lung realizate în anul 2017

Obiectivul principal al activității Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză îl reprezintă elaborarea de prognoze **pe termen scurt, mediu și lung** cu un grad ridicat de predictibilitate.

- **Prognozele pe termen scurt**, respectiv evoluțiile lunare sau trimestriale ale unor indicatori macroeconomici, se realizează ca etapă pregătitoare a prognozelor pe termen mediu.

În acest cadru, s-a dezvoltat - atât ca sferă de analiză, cât și din punct de vedere al prezentării - **Prognoza pe termen scurt în industrie, care reprezintă o prognoză trimestrială pentru activitatea industrială bazată pe o anchetă de conjunctură proprie**, desfășurată la agenții economici din industrie. Specific este faptul că ancheta de conjunctură a Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză, spre deosebire de cele ale Institutului Național de Statistică și Băncii Naționale a României, se bazează pe evaluări cantitative, ceea ce permite proiecția evoluției trimestriale a indicatorilor macroeconomici.

Cele 4 anchete de conjunctură din anul 2018 au avut la bază un eșantion de 497 agenți economici reprezentând rezultatul unei rate de sondaj de 12,91% și furnizând o rată de acoperire de circa 72%. Chestionarul folosit asigură evidențierea tendințelor de manifestare a unui număr de 14 indicatori în cadrul sectorului industrial. Important de menționat este faptul că, din datele comunicate de agenții economici în cadrul acestui chestionar, se obțin informații pentru doi indicatori care nu sunt urmăriți statistic, respectiv: stocurile de materii prime și gradul de utilizare a capacităților de producție.

Datele și informațiile obținute sunt utilizate în cadrul modelului economico-matematic de prognoză trimestrială în domeniul industriei, care oferă ca rezultată dinamica principalilor indicatori: producție, productivitate, cerere, stocuri.

Rezultatele prognozelor în sectorul industrial, realizate pe baza anchetelor de conjunctură **sunt publicate pe site-ul CNSP**.

În urma implementării proiectului *Îmbunătățirea capacității instituționale, de evaluare și formulare de politici macroeconomice în domeniul convergenței economice cu UE a Comisiei Naționale de Prognoză* pe parcursul anului 2018 s-a realizat lucrarea „**Prognoza macroeconomică pe termen scurt**”. Prognoza pe termen scurt s-a realizat folosind macromodelul economiei românești, respectiv blocul adițional al estimărilor trimestriale, fiind utilizate premisele teoretice și metodologice Box and Jenkins (1976). Datorită faptului că datele prezintă fenomene de ciclicitate și periodicitate, pentru estimările trimestriale s-au folosit modelele cu medii mobile (ARIMA), cu sezonabilitate. Indicatorii trimestriali prognozați cu ajutorul acestei metode sunt: produsul intern brut, cheltuiala de consum a gospodăriilor populației, consumul guvernamental, formarea brută de capital fix, importul de bunuri, exportul de bunuri, indicii prețurilor de consum, cursul de schimb lei/euro, veniturile bugetare și cheltuielile bugetare.

În anul 2018, în lunile martie și septembrie, s-a elaborat **prognoza indicatorilor macroeconomici pentru notificarea fiscală**, care include prognoza veniturii naționale brut și prognoza formării brute de capital fix din sectorul public și sectorul privat. Acești indicatori sunt incluși în raportarea către Eurostat a deficitului guvernamental și a nivelului datoriei de către INS, în concordanță cu Regulamentul Consiliului nr. 479/2009 cu amendamentele ulterioare.

În cadrul prognozelor pe termen scurt se include și **prognoza privind puterea de cumpărare a funcționarilor publici**, bazată pe evoluția câștigurilor salariale pentru această categorie și realizată în cadrul „exercițiului de prognoză” al Eurostat. Această prognoză se referă la perioada iunie an precedent – iunie an curent și necesită prognoza lunară a câștigurilor salariale și a inflației în anul curent.

- **Prognoza pe termen mediu** reprezintă activitatea principală, aceasta constituind și baza pentru proiectele de buget.

În cursul anului 2018 s-au realizat 4 prognoze macroeconomice pe termen mediu 2018 – 2021/2022 (de iarnă, de primăvară, preliminară de toamnă și de toamnă), ca bază pentru elaborarea Programului de Convergență 2018-2021. Aceste prognoze cuprind principalii indicatori macroeconomici pentru anul curent și următorii 4 ani. Principalele prognoze sunt realizate, în general, odată cu cele ale Comisiei Europene, respectiv: Prognoza de iarnă, Prognoza de primăvară și Prognoza de toamnă și sunt publicate pe site-ul propriu www.cnp.ro. Ele sunt sincronizate cu procedurile anuale de supraveghere a ciclului economic, cunoscut sub numele de Semestrul European.

Creșterea economică a fost una robustă, înscriindu-se în obiectivul Programului de guvernare de a se obține o creștere medie anuală de 5,5% în perioada 2017-2020. Prognoza de toamnă 2017 publicată în luna noiembrie, care a stat la baza elaborării cadrului macroeconomic al bugetului pe anul 2018, prevedea o creștere economică de 5,5% și o valoare nominală a produsului intern brut de 907,9 mld. lei.

Realizările statistice provizorii au relevat o încetinire conjuncturală a creșterii economice în anul 2018, în principal din cauza situației economice externe, respectiv o dinamică a produsului intern brut de 4,1% față de 2017. Totuși, creșterea PIB a rămas una robustă, printre cele mai ridicate din UE, România înregistrând al optulea an consecutiv de creștere economică.

Valoarea nominală a produsului intern brut realizată în 2018 a fost de 944,2 mld. lei față de 907,9 mld. lei cât se estima la elaborarea legii bugetului de stat. Diferența se explică, pe de o parte, prin plusul de 14,2 mld. lei în valoarea produsului intern brut pentru anul 2017 publicată de Institutul Național de Statistică față de valoarea estimată la elaborarea bugetului, precum și prin creșterea nominală în 2018 mai mare a produsului intern brut, respectiv 10,2% față de 7,8% cât s-a prognozat inițial.

Semnificativ este și faptul că valoarea produsului intern brut a fost de 944,2 miliarde lei, a înseamnat un plus de 87,5 mld. lei față de anul 2017, comparativ cu un spor de 91,6 mld lei în anul 2017 și de 52,5 mld lei în anul 2016.

Cererea internă a crescut cu 5,7% în anul 2018, iar în cadrul acesteia consumul final s-a majorat cu 4,5%, în timp ce consumul populației, pe fondul unei inflații mai ridicate și a unei politici monetare mai restrictive, și-a temperat creșterea manifestată în ultimii 2 ani majorându-se cu 5,3%. În anul 2018 s-a remarcat și o îmbunătățire semnificativă a relației consum-investiții-economii pentru populație. Astfel, având în vedere încetinirea dinamicii consumului care a avut loc în condițiile unei creșteri cu 14,8% a câștigului salarial mediu nominal net (+9,7% în termeni reali), rezultă faptul că o parte semnificativă din veniturile suplimentare s-a îndreptat către investiții sau economii.

În același timp, acumularea brută (investițiile brute plus acumularea de stocuri) și-a accelerat creșterea la 9,6% în anul 2018 (de la 4,2% în 2017).

Investițiile din economie, respectiv acumularea brută, au atins în anul 2018 o valoare de 200,4 mld. lei, față de numai 175 mld. lei în anul 2017, în creștere cu 14,5%. În cadrul acestora, formarea brută de capital fix s-a redus cu 3,2% față de 2017. În același timp, variația stocurilor a înregistrat o contribuție pozitivă de 2,9 procente.

Având în vedere cerințele semestrului european și ale Programului de Convergență, CNSP realizează **prognoza produsului intern brut la puterea de cumpărare standard (PCS) și a convergenței reale.**

Conform prognozei CNSP, s-a estimat o convergență reală, evaluată prin raportul dintre produsul intern brut (PIB) pe locuitor la puterea de cumpărare standard și media lui la nivelul UE28, de 65% pentru anul 2018 iar pentru anul 2020 s-a prognozat atingerea pragului de 70%.

În anul 2018, România s-a situat pe locul 26 din punct de vedere al **convergenței reale** (conform datelor provizorii publicate de Eurostat în iunie 2019), având un produs intern brut pe locuitor la puterea de cumpărare standard care a reprezentat 64% din media UE, comparativ cu 39,2% din media UE28 în 2006. Față de anul dinaintea aderării la UE, România a înregistrat a doua cea mai mare reducere de decalaj față de media UE28 între statele membre, respectiv cu 25,8 puncte procentuale.

- **Prognoza în profil teritorial** este elaborată ulterior principalelor prognoze la nivel național (iarnă, primăvară, toamnă) și se referă atât la cele 42 de județe, cât și la cele 8 regiuni de dezvoltare. Această prognoză are caracter singular în România și se bazează pe o metodologie specifică, elaborată în cadrul CNSP, care beneficiază de informațiile oferite de compartimentele regionale.

La nivel de **regiune și județ** se prognozează indicatori privind **creșterea economică** (produsul intern brut și valoarea adăugată brută pe ramuri, produsul intern brut pe cap de locuitor) și indicatori privind **forța de muncă** (populația ocupată, câștigul salarial, numărul de salariați, numărul de șomeri, rata șomajului). Rezultatele prognozelor în profil teritorial, atât varianta de primăvară, cât și cea de toamnă, au fost valorificate de MFP și ANAF, fiind publicate și pe site-ul CNSP.

Realizarea prognozei în profil teritorial în cazul produsului în cazul produsului intern brut reprezintă un proces dificil, necesitând o estimare proprie pentru doi ani anteriori intervalului de prognoză, dat fiind lipsa datelor statistice.

- Un domeniu specific activității de previziune din cadrul CNSP îl reprezintă **prognozele sectoriale** care au în general același orizont de timp ca prognozele pe termen mediu, dintre care sunt de remarcat:
 - Prognoza producției industriale;
 - Prognoza activității de transport;
 - Prognoza echilibrului energetic;
 - Prognoza energiei electrice;
 - Prognoza indicilor valorii producției agricole;
 - Prognoza comerțului exterior.
- **Prognoza pe termen lung** are în vedere un număr mai mic de indicatori, respectiv produsul intern brut, inflația, exportul, importul și balanța comercială, populația activă, numărul de salariați, câștigul salarial mediu brut.

Principala prognoză pe termen lung are ca orizont final anul 2030, rezultatele fiind valorificate atât în cadrul Programului de Convergență pentru evaluarea sustenabilității finanțelor publice pe termen lung, cât și la fundamentarea prognozelor sectoriale pe termen lung.

2.2 Elaborarea documentelor programatice

O activitate de importanță deosebită a reprezentat-o participarea la elaborarea și actualizarea anuală a documentelor programatice pe care România trebuie să le pregătească în calitate de țară membră, precum și la elaborarea strategiilor naționale.

Astfel, în conformitate cu prevederile privind elaborarea **Strategiei fiscal bugetare**, CNSP și-a adus contribuția în următoarele domenii:

- Analiza datelor și estimarea evoluției principalilor indicatori macroeconomici și sociali în anul 2017 și prognoza acestora pentru perioada 2018 - 2020.
- Elaborarea și prezentarea prognozei macroeconomice în profil teritorial.
- Prognoza numărului de pensionari și a pensiei medii.

În baza acțiunilor întreprinse, CNSP a elaborat următoarele capitole din Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2018 – 2020:

- Evoluții macroeconomice recente ale economiei românești;
- Prognoze macroeconomice pe termen mediu (2018 – 2020/2021);
- Potențiale riscuri asociate perspectivei economice;
- Diferențe față de varianta anterioară a Strategiei.

CNSP a participat la elaborarea **Raportului privind situația economică și bugetară pe primele șase luni ale anului 2018**, care, conform Legii responsabilității fiscal-bugetare, trebuie realizat până la sfârșitul lunii iulie a fiecărui an, cu prezentarea evoluțiilor macroeconomice recente ale economiei românești. În același context, CNSP a contribuit la realizarea raportului privind execuția bugetară pe anul 2017.

CNSP a participat la elaborarea **Raportului privind bugetul de stat pe anul 2019**, respectiv cu capitolele privind: cadrul macroeconomic intern în anii 2017 – 2018; evoluții și tendințe macroeconomice interne 2018-2022; potențiale riscuri fiscal-bugetare ale bugetului pe anul 2019 și orizontul 2020-2022.

Un al doilea document programatic la care Comisia Națională de Strategie și Prognoză a participat a fost **Programul de Convergență** care reprezintă un program multianual care fundamentează și evidențiază calitatea și consistența politicilor macroeconomice de creștere și stabilitate economică și bugetară, dar și a perspectivelor de convergență reală și nominală a statelor membre care nu au aderat la moneda euro. Capitolele aflate în responsabilitatea CNSP referitoare la evoluțiile macroeconomice – analiză și prognoză din Programul de Convergență 2018 - 2021 au fost:

- ipoteze privind economia la nivel global;
- evoluții macroeconomice recente în România;
- evoluții ciclice, respectiv estimarea PIB potențial și a output-gap;
- scenariul de dezvoltare pe termen mediu; balanțe sectoriale;
- comparația cu varianta precedentă a programului de convergență, respectiv riscuri pentru economie;
- sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice.

Programul Național de Reformă (PNR) 2018 include reformele pe termen lung și reformele pe termen scurt și mediu prevăzute în PNR 2016, dar propune și reforme noi, derivate din specificul obiectivelor Strategiei Europa 2020 și al documentelor aferente. Comisia Națională de Strategie și Prognoză a fost responsabilă cu domeniul macroeconomic al PNR (Capitolul 2. Context și scenariu macroeconomic).

Prognoza indicatorilor macroeconomici pentru **Resursele bugetului UE** a fost elaborată și transmisă direcției de specialitate din Ministerul Finanțelor Publice responsabilă cu transmiterea la CE a datelor specifice pentru România în vederea revizuirii bazelor TVA și VNB pentru resursele proprii 2018 și a prognozei bazelor TVA și VNB pentru resursele proprii ale UE în anul 2019.

Pregătirea României pentru aderarea la zona euro

În anul 2018, Comisia Națională de Strategie și Prognoză a contribuit la elaborarea documentelor programatice legate de pregătirea României pentru aderarea la euro, fiind vorba de:

- Planul Național de adoptare a monedei euro;
- Raportul de fundamentare al Planului național de adoptare a monedei euro în vederea asumării politice.

Președintele CNSP a fost membru al Comisiei Naționale de fundamentare a Planului național de adoptare a monedei euro, fiind în același timp și unul dintre cei trei coordonatori științifici ai Raportului de fundamentare. De asemenea, prin specialiști, CNSP a asigurat pregătirea, organizarea și secretariatul reuniunilor Comisiei Naționale și a grupurilor de lucru ale acesteia. Specialiști din cadrul CNSP au avut, de asemenea, contribuții științifice la Raportul de fundamentare.

2.3 Studiile de analiză și impact

O activitate importantă a CNSP o reprezintă studiile de analiză și impact: impact macroeconomic asupra producției de bunuri și servicii, impact asupra nivelului prețurilor, impact asupra volumului importurilor și exporturilor, impact asupra ratei de ocupare a forței de muncă și asupra ratei șomajului, impact asupra mediului concurențial.

Prin prognozele sale sectoriale, care completează rolul deja recunoscut al analizelor de expert, CNSP joacă un rol important în evaluarea impactului (studii de caz etc.) ca instrument necesar în evaluarea politicilor publice.

➤ **Comisia Națională de Strategie și Prognoză a contribuit la elaborarea Raportului privind *Recomandarea Consiliului Uniunii Europene cu scopul de a corecta abaterea semnificativă de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu, constatată în România***. În data de 23 mai 2018 Comisia Europeană a constatat că în cazul României există o deviere semnificativă de la traiectoria de ajustare către obiectivul bugetar pe termen mediu (MTO). În data de 18 iunie 2018 Consiliul a solicitat ca România să prezinte până la data de 15 octombrie 2018, un raport referitor la măsurile pe care le-a întreprins pentru revenirea la traiectoria de ajustare către MTO. În raport, aprobat prin Memorandum de către Guvernul României în data de 10 octombrie 2018, se prezintă măsurile luate pentru reducerea deficitului bugetar, precum și evoluțiile macroeconomice. Astfel, în condițiile unui output-gap ușor pozitiv, politicile fiscal bugetare și performanțele economice vor permite reducerea deficitului structural de la 3,17% în anul 2018 la 2,7% în 2019, urmând să se ajusteze în următorii ani în medie cu 0,5pp.

În cursul anului 2018 s-au elaborat în cadrul Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză o serie de studii macroeconomice, unele având caracter de noutate. Dintre aceste studii pot fi menționate:

- **Evoluția societăților cu capital de stat.** Principalele *concluzii* reieșite din analiza societăților la care statul deține participație (integrală, majoritară sau minoritară) și companiile private, pe baza datelor bilanțiere în perioada 2011-2017 sunt următoarele:
 - societățile cu capital de stat reprezintă sub 1% din total economie;
 - cifra de afaceri a societăților cu capital integral de stat s-a redus, deși numărul de societăți a fost în creștere;
 - pierderea netă în societățile cu capital integral de stat s-a înjumătățit la nivelul anului 2017 comparativ cu anul 2011;
 - numărul mediu de salariați în cazul societăților cu capital integral de stat s-a redus cu circa 25% în orizontul de timp analizat, în contextul dublării numărului de unități;
 - în societățile cu capital majoritar de stat, numărul de salariați s-a dublat în cei 7 ani de analiză, cheltuielile de personal au înregistrat o creștere de 3 ori, profitul brut și cifra de afaceri au crescut de 20 de ori, respectiv de 3,6 ori, ceea ce a condus la creșteri spectaculoase de profitabilitate;
 - în ceea ce privește numărul de salariați pe o unitate se constată că societățile cu cel mai ridicat nivel al forței de muncă sunt cele în care statul este majoritar;
 - rata profitabilității pentru societățile cu capital de stat a atins valori record în anul 2017, atât în cazul societăților cu capital majoritar de stat (24,1%), cât și în cazul societăților cu capital integral de stat (12,8%), depășind rata profitabilității din economia națională (6,2%).
- **Analiza creșterilor de prețuri.** În anul 2017, cele mai mari creșteri de preț ca medie anuală au fost înregistrate la: ouă 17,46%, unt 7,81%, fructe și conserve din fructe 7,21%, combustibili 2,35%. Cauzele majorărilor de preț au fost în principal de natură externă:
 - creșterea prețului barilului de petrol pe piețele internaționale;
 - creșterea prețurilor la energie, conform calendarului convenit cu instituțiile internaționale (FMI și CE);
 - majorarea prețurilor unor produse alimentare pe piețele internaționale, cum ar fi prețul pentru ouă, determinat de „criza fipronilului” sau prețul untului;
 - creșterea prețurilor bunurilor importate, inflația medie calculată după metodologia Eurostat crescând puternic atât în Zona Euro cât și în celelalte țări din jurul nostru. În Zona Euro inflația s-a mărit de 7,5 ori de la 0,2% în 2016 la 1,5% în 2017 iar în UE inflația s-a mărit de mai mult de 5 ori în 2017 față de 2016, de la 0,3% cât era în 2016 la 1,7% în 2017, conform Eurostat.

- la aceste cauze externe se adaugă și măsura de majorare a accizei la carburanți în două etape, la 15 septembrie și 1 octombrie 2017, evaluată de BNR ca având un impact de doar 0,3 puncte procentuale, ceea ce reprezintă doar 10% din rata anuală a inflației.
- **Prețurile energiei electrice și a gazelor naturale în România**
 - Energia electrică a înregistrat la sfârșitul anului 2017 o creștere de 12,2%, datorită majorărilor din lunile iulie și octombrie. Creșterile de tarife aplicate în partea a doua a anului au avut un impact redus asupra mediei anuale (+1,8%).
 - Conform datelor Eurostat, prețurile energiei electrice au crescut în România, în perioada 2010-2015. Începând cu anul 2016 s-a înregistrat o scădere a acestora, tendință manifestată și la nivel european.
 - La nivelul primului semestru din 2017 prețul la energie electrică pentru consumatorii casnici a fost de 0,12 euro/kwh, plasând România pe locul 5 între statele membre cu cele mai scăzute nivele, după Bulgaria, Lituania, Ungaria și Croația.
 - Pentru consumatorii industriali prețul a ajuns la 0,092 euro/kwh, în scădere cu 0,034 euro/kwh față de vârful atins în anul 2013. Și în acest caz România se situează printre statele membre cu cele mai scăzute prețuri la energia electrică.
 - În structură, România se află în topul statelor membre cu cele mai reduse costuri de producție, la nivelul anului 2016 ocupând locul 3 din UE, după Lituania și Danemarca, dar depășind țările vecine ca Ungaria și Bulgaria.
 - În cazul gazelor naturale creșterea prețului la sfârșitul anului 2017 a fost de numai 1,4%, iar media anului s-a situat la 1,8%.
 - La consumatorii casnici, în semestrul I 2017, România cu 0,032 euro/kWh a avut cel mai scăzut preț la gaze naturale din UE, pentru un consum anual cuprins între 20–200 GJ.
- **Evoluția prețurilor la carburanți.** Principalele concluzii sunt următoarele:
 - În cursul anului 2017, prețurile la combustibili au cunoscut ajustări importante, situându-se în primele trei trimestre sub nivelul din decembrie 2016, pentru ca în ultimele 3 luni ale anului să cunoască majorări semnificative.
 - La sfârșitul anului 2017, creșterea prețurilor la combustibili a fost de 5,9% față de decembrie 2016, cu o medie anuală de 2,4%, ambele majorări situându-se peste nivelul de creștere a prețurilor totale de consum.

- Dinamica în creștere pentru prețurile la benzină și motorină din ultimele luni ale anului 2017 a fost determinată în principal de 2 factori: majorarea accizei pentru carburanți și, concomitent, creșterea prețului petrolului pe piețele internaționale.
 - Peste 50% din creșterea prețurilor la benzină și motorină din perioada de influență a aplicării măsurii de majorare a accizei s-a datorat creșterilor de preț ale petrolului pe piețele internaționale.
 - Din analiza comparativă a prețurilor combustibililor la nivelul statelor membre ale Uniunii Europene pe baza datelor furnizate de Comisia Europeană rezultă că România înregistrează al treilea cel mai scăzut nivel al prețului la benzina fără plumb.
- **Situația plăților restante și a arieratelor din economia românească în perioada 2013 – 2017.** Plățile restante la nivelul economiei naționale au scăzut cu 1,8% în anul 2017, comparativ cu anul 2016 și cu 6,3% față de maximumul perioadei atins în 2013.
- Evoluția în structură a plăților restante scoate în evidență. faptul că plățile restante interîntreprinderi (furnizori și obligații restante față de alți creditori) dețin ponderea cea mai mare, respectiv 65% din total, urmată de plățile restante către bugetul consolidat (26,8%).
 - În structura pe ramuri a plăților restante se poate constata că industria și comerțul dețin ponderile cele mai ridicate în total plăți restante, de 43,8% din total și respectiv 16,7%.
 - La nivelul anului 2017, arieratele (ca pondere în PIB) au scăzut, atingând 4,6% din PIB față de 5,4% în 2016 și 6,1% în 2015. Acesta reprezintă cel mai redus nivel din ultimii ani.
 - Ramurile industrie și comerț dețin ponderile cele mai mari în totalul arieratelor din economie. Dacă în ceea ce privește ramura comerț, ponderea a rămas relativ constantă în ultimii ani la circa 20%, cu o scădere la 17,8% în anul 2017, ramura industrie a avut o contribuție în creștere de 41,9% (față de 41% în 2016 și 38% în 2015).
- **Studiul privind respectarea proporției dintre contribuții și prestații**
- Analiza a fost realizată la solicitarea Ministerului Muncii și Justiției Sociale în contextul Raportului național anual la Codul de Securitate Socială a Consiliului Europei, care este în responsabilitatea MMJS;
 - România, ca stat membru, garantează persoanelor protejate acordarea prestațiilor familiale și prestațiilor de bătrânețe, în conformitate cu Convenția nr.102/1952;
 - Studiul concluzionează că pe baza datelor bugetare aferente anului 2018, totalul cotizațiilor de asigurări suportate de salariații protejați nu trebuie să depășească 50% din totalul resurselor financiare alocate pentru protecția salariaților, a soțiilor și copiilor lor;

- Astfel, la nivelul anului 2018 s-a estimat că totalul prestațiilor sociale (inclusiv medicamente, la se adaugă efortul bugetar pentru asigurarea accesului la sănătate a categoriilor defavorizate care nu plătesc contribuții, precum și alte categorii de cheltuieli de bunuri și servicii) ar fi de 114,6 mld lei;
- Având în vedere și sarcina angajatorului de 2,25% se estimează că obligațiile salariaților în anul 2018 vor fi de până la 60 mld lei.
- De asemenea, în cadrul studiului s-au mai formulat răspunsuri la problemele ridicate de structurile europene ale partenerilor sociali cu privire la modalitatea de transfer al contribuțiilor de la angajator la angajat, povara fiscală din sarcina angajatului etc.

Totodată, pe parcursul anului au mai fost realizate și o serie de analize și prognoze pe diverse domenii de specialitate dintre care amintim:

- Politica monetară și consecințele acesteia în primele luni din 2018.
- Evoluția bugetelor locale în România.
- Evoluția cheltuielilor bugetare cu salariile.
- Piața de capital în anul 2018 și perspective pentru perioada 2019-2020.
- Evoluția fondului de locuințe și a condițiilor de locuit.
- Deficitele comerciale ale României.
- Evoluția investițiilor străine directe și a relațiilor comerciale cu o serie de țări: Franța, Turcia, Elveția, Marea Britanie, Japonia.
- Societăți cu participare străină la capitalul social și activitatea acestora - cazul societăților cu participare olandeză și germană.
- Evoluția industriei metalurgice în perioada 2015- 2017.
- Eficiența energetică în România – prezent și perspective.
- Activitatea din transporturi în anul 2017, semestrul I 2018 și prognoza 2018/2021.
- Necorelări ale ritmurilor de creștere în cadrul lanțului agro-alimentar.
- Prognoza pe termen lung a populației pentru localitățile din județele Harghita, Brăila, Ilfov.
- Prognoza PIB, a populației și veniturilor gospodăriilor la orizontul anului 2030.
- Prognoza producției (exprimată în unități fizice) de metale și substanțe la orizontul anului 2030.

2.4 CNSP utilizează modele cu caracter de unicat în România cu impact direct în calitatea prognozelor macroeconomice:

- **Modelul european de estimare și prognoză a PIB potențial**, de natură structurală este bazat pe funcția de producție Cobb-Douglas și agreat la nivelul Uniunii Europene. Complexitatea modelului este dată în principal de faptul că metodele și tehnicile de estimare a elementelor componente ale PIB potențial (cum ar fi de exemplu productivitatea totală a factorilor, rata șomajului care nu conduce la accelerarea salariilor) trebuie alese în așa fel încât să se asigure un tratament egal la nivelul tuturor celor 28 de state membre.
- **Modelul economiei românești**, cunoscut sub denumirea Modelul Dobrescu este un model macroeconomic, organizat în 8 secțiuni, și anume:
 - Ocupare, capital, venituri din muncă;
 - Funcția de producție macroeconomică și output-gap;
 - Absorbția internă și comerț exterior;
 - Prețuri, curs de schimb, alte variabile monetare;
 - Bugetul general consolidat (BGC) și datoria publică;
 - Balanța de plăți și datoria externă;
 - Structura sectorială a economiei;
 - Consumul de energie primară și emisiile de CO2.
- **Modelul PROST** (*Pension Reform Options Simulation Toolkit - PROST*) este format dintr-un set de instrumente care permit simularea mai multor opțiuni de reformă a pensiilor, fiind folosit de către Banca Mondială. Cu ajutorul acestui set de instrumente sunt modelate contribuțiile și drepturile la pensii, alături de veniturile și cheltuielile din sistem, pentru o lungă perioadă de timp în viitor. În plus, modelul este util în luarea deciziilor în materie de politici publice bazate pe dovezi clare, reunind astfel analiza cantitativă și calitativă ale regimurilor de pensii.

Modelul utilizează date particulare fiecărei țări, oferite de către Comisia Europeană, și generează proiecții ale populației, care, combinate cu ipotezele economice, sunt întrebunțate pentru a prognoza volumele viitoare de contribuitori și beneficiari ai sistemului de pensii, fluxurile de venituri și cheltuieli și balanțele fiscale.

Rezultatele modelul PROST sunt utilizate de MFP și CNSP pentru evaluarea sustenabilității pensiilor pe termen lung și concluziile se prezintă în grupul de specialitate al ECOFIN și în Programul de Convergență.

- **Modelul HEROM** este utilizat la calculul impactului ex-ante și ex-post al absorbției fondurilor europene. Modelul este unul structural, bazat pe fundamente micro-economice: latura ofertei include principalele mecanisme prin care Fondurile Structurale și de Coeziune influențează potențialul productiv (externalități directe asupra output-ului). Sunt incluse, de asemenea externalități indirecte ale factorilor de producție (capital și forță de muncă).
- **Micromodelul de determinare a impactului macroeconomic și bugetar de runda a doua al politicilor publice** se bazează pe datele din Conturi Naționale, respectiv structura pe utilizări a PIB. Impactul macroeconomic se estimează plecând de la volumul stimulilor fiscali-bugetari (reducere de venituri sau creștere de cheltuieli), determinându-se în prima fază impactul acestora asupra consumului și formării brute de capital fix. Separat, valoarea veniturilor bugetare neîncasate care rămân în economie, ca urmare a unei măsuri de relaxare fiscală, este prelucrată în micromodel ținând seama de destinații (investiții și consum) și de sistemul fiscal din perioada respectivă, estimându-se veniturile bugetare de runda a doua, care astfel reduc impactul negativ inițial al reducerii veniturilor bugetare.
- **Model de estimare ex-ante a impactului majorării salariului minim în economie.** Metodologia de estimare a impactului face distincție între câștigul din sectorul bugetar și cel concurențial. Acest aspect este relevant datorită modului diferit de transmitere a efectelor creșterii salariului minim brut garantat în plată, dar mai ales datorită faptului că permite identificarea impactului majorării costurilor totale cu forța de muncă asupra sectorului concurențial. Modelul permite estimarea impactului creșterii salariului minim asupra câștigului mediu al fiecărei categorii ocupaționale și anume: muncitori necalificați; lucrători în domeniul serviciilor; lucrători calificați în agricultură, silvicultură, pescuit; operatori la instalații și mașini, asamblori de mașini și echipamente; muncitori calificați și asimilați; funcționari administrativi; tehnicieni și alți specialiști din domeniul tehnic; specialiști în diverse domenii de activitate. În anul 2018, s-a dezvoltat modelul în sensul estimării impactului adoptării unui salariu minim diferențiat pe nivelurile de studii (personal necalificat, studii superioare), sau din punct de vedere teritorial (București, restul țării).
- **Micromodelul pentru evaluarea impactului măsurilor de sprijin pentru mediul de afaceri**, care se bazează pe efectul economic multianual al diverselor scheme de ajutor de stat.

2.5. Instituirea și implementarea schemelor de ajutor de stat și a programelor de sprijin pentru mediul de afaceri și populație

Programul guvernamental "INVESTEȘTE ÎN TINE" are ca obiect facilitarea accesului la finanțare pentru tinerii cu vârsta cuprinsă între 16 ani și până la 26 de ani și care sunt cuprinși în sistemul de învățământ sau care efectuează cursuri de specializare, autorizate de către Ministerul Educației Naționale, și după caz, de către Ministerul Muncii și Justiției Sociale. De asemenea, programul poate fi accesat și de persoane cu vârsta cuprinsă între 26 și 55 de ani, dacă acestea sunt cuprinse în sistemul de învățământ sau efectuează cursuri de reconversie și/sau specializare profesională.

Facilitarea accesului la finanțare constă în garantarea unui credit în valoare de maximum 40.000 lei, în proporție de 80% de către stat prin Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și prin Fondul Român de Contragarantare, exceptând dobânzile, comisioanele și spezele bancare, precum și în suportarea dobânzilor și a cheltuielilor adiacente creditului.

Creditul acordat poate fi suplimentat cu până la 20.000 lei în cazul în care beneficiarul este angajat sau se angajează pe perioada derulării creditului.

Creditul se acordă pentru o perioadă maximă de 10 ani, inclusiv perioada de grație.

Destinația creditului este de a acoperi nevoile beneficiarilor și familiilor acestora privind educația, sănătatea, cultura, sportul și de habitat.

În anul 2018, programul s-a derulat prin CEC Bank, la care au fost primite și aprobate circa 2500 de cereri.

În conformitate cu prevederile art.1 alin.(3) din OUG nr.50/2018 privind implementarea Programului guvernamental „INVESTEȘTE ÎN TINE”, plățile de dobândă pentru creditul acordat, precum și cheltuielile privind comisioanele de analiză și de gestiune a garanțiilor vor fi suportate din bugetul de stat prin bugetul Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză. Pentru anul 2019 sunt prevăzute credite de angajament în valoare de 60 mil. lei și credite bugetare în valoare de 10 mil. lei.

Schema de ajutor de stat privind sprijinirea industriei cinematografice

Schema de ajutor de stat pentru sprijinirea industriei cinematografice a fost reglementată prin Hotărârea Guvernului nr. 421/2018 având ca

obiective dezvoltarea cooperării cinematografice europene și internaționale, susținerea producătorilor de film, în vederea creșterii producției autohtone de film, crearea de noi locuri de muncă în industriile creative și cele conexe, promovarea identității culturale naționale și a minorităților naționale din România prin realizarea filmelor cinematografice și promovarea în circuitul mondial de valori și sprijinirea formării profesionale în domeniul industriei filmului.

De la lansarea sesiunii de deschidere a schemei până la finalul anului 2018 a fost depus un număr de 41 cereri de finanțare în valoare totală de 209,5 milioane lei, din care 19 au fost aprobate, valoarea ajutorului de stat aprobat ridicându-se la 147,3 mil. lei. Un număr de 16 cereri de finanțare care au solicitat un ajutor de stat în valoare de 53,5 milioane lei se află încă în analiză.

Proiectele cinematografice sunt în marea lor majoritate co-producții în parteneriat cu companii din România, ceea ce înseamnă angrenarea capacităților autohtone în crearea unor produse culturale care vor intra în circuitul internațional. Este de subliniat că toate producțiile vor avea pe genericul filmului și în toate materialele publicitare, precizarea: "Film realizat cu sprijinul Guvernului României".

Odată cu introducerea acestui nou mecanism de sprijin, obiectivele urmărite de Guvern au fost atinse, reușind astfel să aducă România în prim-planul lumii artistice promovând atât peisajele, tradițiile și valorile noastre naționale, cât și specialiștii care activează în industriile creative.

Programul guvernamental "gROwth – Contul individual de economii Junior Centenar"

Programului guvernamental "gROwth – Contul individual de economii Junior Centenar" care are ca principal obiectiv asigurarea de către stat a unui sprijin financiar pentru toți copiii din România, astfel încât, atunci când aceștia vor împlini vârsta de 18 ani să aibă într-un cont o sumă de bani suficientă pentru educație, pregătire profesională sau pentru orice alte necesități vor avea.

Programul își propune să stimuleze pe toți părinții, ca împreună cu statul, să contribuie la acest cont de economie al copiilor. În acest sens, prin ordonanță s-a conceput un mecanism extrem de simplu de deschidere a conturilor pentru fiecare copil din România, respectiv deschiderea automată la unitățile Trezoreriei Statului.

Programul guvernamental "gROwth - Contul individual de economii Junior Centenar" are ca obiect înființarea unui cont special de economisire sub forma de depozit și se adresează oricărui copil care este cetățean român și nu a împlinit vârsta de 18 ani.

Începând cu anul 2019, titularii de cont beneficiază de o primă de stat în valoare de 600 lei anual până la vârsta de 18 ani, cu condiția ca suma depusă în cont în anul respectiv de către părinții sau reprezentanții legali ai copiilor să fie de minimum 1.200 lei. Sumele depuse în contul individual de economii Junior Centenar, cu excepția sumelor reprezentând prima de stat, sunt purtătoare de dobândă.

A doua modalitate de sprijin constă în acordarea de la buget a unei dobânzi de 3% pe an, dobândă stimulativă și constantă până la vârsta de 18 ani.

Este de subliniat că s-a prevăzut ca de acest program să beneficieze și copiii ocrotiți prin serviciile publice specializate, caz în care și depunerea minimă de 1200 lei va fi de la buget. Practic acești copii vor primi în contul deschis pe numele lor 1800 lei anual, până la împlinirea vârstei de 18 ani.

2.6. Proiectele strategice de investiții în PPP și stadiul acestora la 31 decembrie 2018

Guvernul actual a schimbat profund cadrul actual legal pentru PPP, pentru a simplifica și eficientiza procesul de atribuire și realizare a proiectelor de investiții în PPP prin adoptarea Ordonanței de urgență nr.39/2018 privind parteneriatul public-privat, **o lege care nu are norme de aplicare.**

Principalele prevederi ale Ordonanței de urgență nr.39/2018 sunt:

- Parteneriatul public-privat are ca obiect realizarea sau, după caz, reabilitarea și/sau extinderea unui bun sau a unor bunuri care vor aparține patrimoniului partenerului public și/sau operarea unui serviciu public.
- Finanțarea pentru investiții, care este realizată în cadrul contractelor de parteneriat public-privat, poate fi asigurată, după cum urmează:
 - Integral, din resurse financiare furnizate de către partenerul privat;
 - Din resurse financiare furnizate de partenerul privat, împreună cu partenerul public.
- Ponderea contribuției partenerului public la finanțarea investițiilor din cadrul unui contract PPP nu trebuie să depășească 25% din totalul investiției, inclusiv din fonduri europene.
- Mecanismul parteneriatului public-privat este caracterizat de următoarele elemente principale:

- cooperarea dintre partenerul public și partenerul privat, în vederea implementării unui proiect public;
 - durata relativ lungă de derulare a raporturilor contractuale, de peste 5 ani, care să permită partenerului privat recuperarea investiției și realizarea unui profit rezonabil;
 - finanțarea proiectului, în principal din fonduri private și, după caz, prin punerea în comun a fondurilor private cu fonduri publice;
 - distribuirea riscurilor între partenerul public și partenerul privat, în funcție de capacitatea fiecărei părți contractante de a evalua, gestiona și controla un anumit risc.
- În scopul încheierii și inițierii realizării obligațiilor din cadrul contractului PPP este necesar să se parcurgă următoarele etape:
 - realizarea unui studiu de fundamentare de către partenerul public;
 - aprobarea de către Guvern a studiului de fundamentare pentru proiectele din administrația centrală sau, după caz, de către autoritățile competente pentru proiectele din administrația publică locală;
 - procedura de atribuire a contractului PPP;
 - aprobarea de către guvern a contractului PPP, rezultat după finalizarea negocierilor inițiate de părți, în cazul proiectelor din administrația centrală sau, după caz, de autoritățile competente pentru proiectele din administrația publică locală;
 - semnarea contractelor PPP.

Conform OUG nr.39/2018, instituția care se ocupă de pregătirea și atribuirea proiectelor strategice de PPP este Comisia Națională de Strategie și Prognoză. Conform Ordonanței de urgență nr. 28/2018, Comisia Națională de Strategie și Prognoză este unitate centrală de fundamentare și atribuire pentru proiectele strategice de investiții realizate între sectorul public și unul sau mai mulți parteneri privați.

Proiecte strategice de investiții în PPP programate să fie lansate:

Prin Hotărârea de Guvern nr. 357/2018 s-a stabilit ca Comisia Națională de Strategie și Prognoză să pregătească și să atribuiască, în numele partenerilor publici care urmează să le implementeze, următoarele proiecte:

- Autostrada Ploiești-Brașov;
- Autostrada București - Craiova - Calafat - Drobeta-Turnu Severin - Lugoj;

- Autostrada Târgu-Neamț - Iași;
- Operarea de servicii în parteneriat public-privat, în domeniul sănătății, în cadrul unui pachet compus din spitale CFR;
- Complexul Medical "Carol Davila - University Medical City".

Prin Hotărârea de Guvern nr. 643/2018 a fost completată Lista proiectelor strategice de investiții cu următoarele proiecte:

- Linia ferată de mare viteză București-Craiova/Sofia-Timișoara/Belgrad-Cluj/Budapesta;
- Extinderea rețelei de metrou prin realizarea magistralei M7;
- Construirea aeroportului București Sud;
- Molurile nr. 3 și 4 din Portul Constanța Sud;
- Finalizarea canalului magistral Siret-Bărăgan;
- Amenajarea râului Argeș pentru navigație;
- Complexul hidrotehnic Turnu Măgurele-Nicopole pe fluviul Dunărea;
- Centrala hidroelectrică cu acumulare prin pompaj Tarnița-Lăpușești;
- Construcția unei fabrici de mijloace de transport electrice;
- Construcția unui sistem de resorturi de lux la Marea Neagră - New Costinești;
- Un nou complex turistic pentru ski în masivul Făgăraș;
- Construirea și operarea unei bănci naționale de sânge, plasmă umană și celule stem;
- Clinica multifuncțională «Dr. Calistrat Grozovici»;
- Spitalul regional Timișoara;
- Spitalul regional Brăila-Galați;
- Spitalul regional Târgu-Mureș.

Stadiul atribuirii contractelor în parteneriat public-privat

Până în prezent nu s-a încheiat nici un contract în parteneriat public-privat în condițiile noii legislații. Atribuirea de contracte în parteneriat public-privat de către Comisia Națională de Strategie și Prognoză, în numele partenerilor publici se află în diverse etape de pregătire, respectiv:

Pentru Autostrada Ploiești-Brașov, prin HG nr.667/2018 s-a aprobat Studiul de fundamentare. Documentația de atribuire a contractului de

parteneriat public-privat a fost publicată în SICAP și în Jurnalul European al Achizițiilor Publice. Procedura aleasă de licitație a partenerilor privați pentru societatea de proiect care va realiza și opera această autostradă este negociere competitivă.

Autostrada, în lungime de 109,3 km, tranzitează și conectează areale cu o densitate a populației peste media la nivel național, dar și cu unități economice importante. De asemenea, se tranzitează o arie turistică importantă, cum este Valea Prahovei, arie care generează fluxuri rutiere de destinație sau de tranzit importante, tot timpul anului, dar mai ales la sfârșitul de săptămână și în perioada sărbătorilor și a vacanțelor.

Se prevede ca autostrada să se realizeze în maximum patru ani, inclusiv faza de proiectare. Costul investiției este de 1,36 miliarde euro. Realizarea obiectivului de investiții în parteneriat public – privat presupune darea în exploatare și întreținere către partenerul privat pentru o perioadă de 20 ani. Proiectul prevede operarea întregului tronson de autostradă, de la București la Brașov, ceea ce înseamnă operarea încă din primul an a porțiunii dintre București și Ploiești, care este deja în funcțiune.

Dacă execuția se devansează cu un an se va acorda o bonificație de 100 milioane euro, iar orice întârziere va fi penalizată la fel. Pentru asigurarea profitabilității pe întreaga durată de execuție și operare, statul va efectua plăți anuale de circa 55 milioane euro.

Procedura de atribuire se află în derulare, în stadiul de evaluare privind calificarea și selecția candidaților, urmând ca ulterior încheierii acestei etape, investitorii selectați să fie invitați să depună ofertele pe baza cărora se va desfășura negocierea contractului de parteneriat public-privat.

Pentru **Clinica multifuncțională «Dr. Calistrat Grozovici»**, prin H.G. nr.920/2018 s-a aprobat Studiul de fundamentare. Documentația de atribuire a contractului de parteneriat public-privat va fi publicată în luna decembrie a.c. în SICAP și în Jurnalul European al Achizițiilor Publice. Procedura aleasă de licitație a partenerilor privați pentru societatea de proiect care va realiza și opera această autostradă este negociere competitivă.

Studiul de fundamentare a fost întocmit de către Comisia Națională de Strategie și Prognoză în colaborare cu specialiști independenți, în

conformitate cu prevederile OUG nr. 39/2018 privind parteneriatul public-privat.

Acesta este primul proiect în parteneriat public-privat demarat în România, în domeniul sănătății, unul din domeniile prioritare ale Guvernului. Clinica "Dr. Calistrat Grozovici" este situată pe terenul oferit de Institutul Național de Boli Infecțioase "Prof. Dr. Matei Balș " din București, care va avea și calitatea de partener public în acest proiect și care va avea astfel responsabilitatea ca acest proiect de investiții să se realizeze la standarde înalte de calitate.

Perioada de proiectare și execuție este de maximum 2 ani și jumătate, iar perioada de operare de către investitorul privat este de 15 ani.

Costurile totale estimate aferente realizării investiției se ridică la aproximativ 650 milioane lei, respectiv 140 milioane euro. Acestea vor fi acoperite prin contravaloarea prestațiilor medicale oferite și prin plăți de disponibilitate de la stat în valoare de circa 2,5 milioane euro anual.

În studiul de fundamentare se prevăd bonificații din partea statului dacă lucrările de execuție se finalizează în avans, dar și penalități pentru întârziere.

Clinica va avea 636 paturi, multiple cabinete de consultație și săli de operație, laboratoare de cercetare, săli de învățământ etc., precum și cele mai moderne dotări în scopul asigurării unui act medical de înaltă calitate.

Clinica multifuncțională va asigura asistență medicală de specialitate în domeniul bolilor infecțioase, neurochirurgiei, cardiologiei, având centru de radioterapie, săli de operație, dotări pentru cazuri de urgență, inclusiv heliport.

Autostrada Târgu-Neamț - Iași, un alt proiect major de investiție în parteneriat public-privat a intrat în etapa finală de lucru. Studiul de fundamentare pentru autostrada "TÂRGU NEAMȚ - IAȘI" este finalizat și se află în procedura de transparență decizională pe site-ul Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză.

Valoarea totală a investiției este de aproximativ 1,2 miliarde euro. Perioada de proiectare și realizare a autostrăzii este estimată la 48 luni. Se estimează că recuperarea investiției, cât și asigurarea unui profit rezonabil pentru partenerul privat, se poate realiza prin încheierea unui contract de

parteneriat public – privat pe o perioadă de 30 ani, care include perioada de proiectare și realizare.

Modalitatea de recuperare a investiției este reprezentată de:

- participarea partenerului public cu o cotă de maxim 25% din valoarea totală a investiției;
- primă pentru realizarea în avans a construcției în valoare de 80 milioane euro pentru un an;
- introducerea de taxe pentru utilizarea autostrăzii;
- introducerea de taxe pentru utilizarea spațiilor de servicii;
- plăți anuale de disponibilitate în valoare de 61 milioane euro în situația nerealizării traficului scontat.

Pentru **Amenajarea râului Argeș pentru navigație** studiul de fundamentare este finalizat și se află în procedura de transparență decizională pe site-ul Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză.

Prin amenajarea râului Argeș pentru navigație, municipiul București se va racorda la principala arteră de navigație transeuropeană care va permite legătura directă a Bucureștiului cu alte capitale, accesul direct la portul maritim Constanța, iar prin canalul Rhin – Main – Dunăre accesul la rețeaua europeană de căi navigabile.

Se estimează că recuperarea investiției, cât și asigurarea unui profit rezonabil pentru partenerul privat, se poate realiza prin încheierea unui contract de parteneriat public – privat pe o perioadă de 25 ani, inclusiv cu perioada de proiectare și realizare.

Pentru **Construirea și operarea unei bănci naționale de sânge, plasmă umană și celule stem** studiul de fundamentare a fost finalizat prin achiziție publică și este pregătit pentru a intra în procedura de transparență decizională.

Realizarea proiectului, construirea și operarea unei bănci naționale de sânge, plasmă umană și celule stem va asigura independența strategică a României în privința produselor din sânge și plasmă umană.

Prin înființarea unei bănci naționale de sânge, plasmă umană și celule stem, se va colecta și prelucra plasma colectată de la donatorii români și astfel, se vor asigura cantitățile necesare de derivate din plasmă și se va garanta accesul pacienților români la terapiile potrivite. În acest fel, se va obține și o reducere semnificativă a costurilor suportate de CNAS

pentru decontarea unor tratamente, care în prezent sunt efectuate în străinătate.

Totodată, implementarea proiectului va conduce în final la dezvoltarea unor capacități de colectare, procesare și depozitare a unor cantități anuale de minimum 500 mii litri sânge și de 200 mii litri plasmă.

Se estimează că recuperarea investiției, cât și asigurarea unui profit rezonabil pentru partenerul privat, se poate realiza prin încheierea unui contract de parteneriat public – privat pe o perioadă de 25 ani, inclusiv cu perioada de proiectare și realizare.

2.7. Creșterea vizibilității și prestigiului profesional al instituției

Activitatea și realizările CNP sunt dublate de interesul crescut al managementului pentru creșterea vizibilității interne și internaționale și al prestigiului profesional al instituției, prin diseminarea rezultatelor și transferul acestora către economie și societate:

- **Participarea activă la conferințe** interne și internaționale a reprezentanților Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză, pentru prezentarea prognozelor și analizelor macroeconomice.
- Formularea poziției României cu privire la aspectele macroeconomice din concluziile rapoartelor misiunii Fondului Monetar aferente consultărilor în cadrul Articolului IV din Statutul FMI, runda 2018;
- Formularea și transmiterea de observații în domeniul de activitate al CNP cu privire la rapoartele FMI ocazionate de reuniunile de primăvară și toamnă din 2018.
- Participarea la elaborarea documentelor-suport pentru discuțiile cu diverse agenții de rating: Standard&Poor's, Moody's, Fitch, cu agenții de audit (Due Diligence) care fac monitorizarea situației economice și sociale în scopul estimării potențialului investițional al României.
- Actualizarea Prospectului de emisiune de titluri de stat pe piețele internaționale cu evoluțiile macroeconomice interne la zi.
- În anul 2018, CNSP a continuat colaborarea cu *Consensus Economics* din Londra, furnizând previziunile cu privire la economia României pentru următorii indicatori: produs intern brut, cheltuielile cu consumul final ale gospodăriilor populației, formarea brută de capital fix, producția industrială, export și import de bunuri, soldul comercial, soldul contului curent, indicele prețurilor de consum, rezervele valutare.
- Primirea în practică a studenților/masteranzilor în cadrul Programului Oficial de Internship al Guvernului României, ediția a VI-a în perioada 16 iulie - 14 septembrie 2018.
- Organizarea, sub egida Președinției rotative a Consiliului UE de către țara noastră a unei reuniuni informale a Grupului de lucru privind output-gaps la București, în anul 2018 fiind desfășurate acțiuni pregătitoare.

2.8. Colaborare inter-instituțională și reprezentarea externă

CNP are o bună colaborare inter-instituțională cu instituțiile de profil. În acest sens, este de remarcat participarea activă în următoarele organisme:

- Comitetul Interinstituțional pentru Acordul de Parteneriat (CIAP) în cadrul căruia funcționează mai multe comitete consultative;
- Comitetul interministerial pentru coordonarea integrării domeniului protecției mediului în politicile și strategiile sectoriale la nivel național;
- Grupul de lucru pentru Strategia Europa 2020 (GLSE);
- Comisia Națională pentru Populație și Dezvoltare;
- Consiliul Național Tripartit pentru Dialog Social;
- Comitetul de Pregătire a Trecerii la Euro;
- Consiliul pentru Infrastructura de informații speciale (CINIS).

În baza HG nr. 486/2004, Comisia Națională de Strategie și Prognoză este reprezentată, din partea sectorului public, în Consiliul de Export, care are ca obiectiv armonizarea strategiilor sectoriale, intersectoriale și regionale cu Strategia Națională de Export, precum și la stabilirea obiectivelor și priorităților în domeniul exportului.

Pe parcursul anului 2017, CNP a prezentat în cadrul Consiliului de Export următoarele analize și prognoze:

- Prognoza comerțului exterior pentru anul 2018, în corelare cu Prognoza macroeconomică de primăvară, care include și prognoza privind evoluția prețurilor la import și export, precum și evoluția structurii conform Clasificării produselor și serviciilor asociate activităților (CPSA).

Prognoza pe ramuri și subramuri a comerțului exterior are un caracter de noutate și a fost publicată în cadrul unor analize mai detaliate.

- Prognoza comerțului exterior pe clasele de bază ale Sistemului Conturilor Naționale (SCN) pentru perioada 2017-2021, ceea ce a reprezentat prima prognoză structurală a comerțului exterior pe termen mediu.

De asemenea, s-au elaborat studii privind comerțul exterior, care au fost transmise conducerii Consiliului de Export pentru a fi utilizate de experți din Ministerul pentru Mediul de afaceri, Comerț și Antreprenoriat, respectiv:

- Evoluția recentă a comerțului exterior – aspecte calitative, analiză publicată în Revista Finanțe Publice și Contabilitate nr. 4/2017

- Modificări structurale după criză – industria și comerțul exterior din România, analiză publicată în Revista Finanțe Publice și contabilitate nr. 6/2017
- Competitivitatea prin preț a exportului românesc în semestrul I 2017, analiză publicată în Buletinul trimestrial nr, 3/2017 al Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză.

La nivelul procesului de decizie la nivelul Uniunii Europene se înscrie și reprezentarea României în cadrul Comitetului de Politici Economice, în grupurile de lucru subordonate care au atribuții la nivel tehnic. Aceasta constituie, pe lângă consultările și negocierile din timpul realizării prognozelor de primăvară și toamnă ale ECFIN, principalele activități de reprezentare ale CNP în relația cu structurile CE. Grupurile de lucru în care CNP asigură reprezentarea sunt următoarele:

- LIME (Lisbon Methodology) care are ca principale atribuții stabilirea detaliilor metodologice cu privire la evaluarea îndeplinirii obiectivelor Strategiei Europa 2020, precum și a monitorizării dezechilibrelor din economiile statelor membre;
- Aging Working Group care se ocupă cu sustenabilitatea finanțelor publice pe termen lung din perspectiva constrângerilor demografice;
- Output-gap Working Group care stabilește metodologia de estimare a PIB potențial (și a output-gap), precum și a semielasticității în vederea determinării componentei ciclice a deficitului bugetar;
- Energy and Climate Change Working Group care se ocupă cu impactul economic și social al politicilor din domeniul energiei și al schimbărilor climatice;
- ACOR care revizuieste prognoza resurselor proprii ale bugetului comunitar pentru anul în curs (2018) și face prognoza acestora pentru anul următor (2019), în urma unui proces de comparare a prognozei CE a bazelor resurselor proprii (TVA, VNB) cu cea a statelor membre UE.

3. Activitatea de audit intern

Activitatea de audit intern s-a desfășurat în conformitate cu prevederile Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale Hotărârii Guvernului nr. 1086/2013 pentru aprobarea Normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern, ale Codului privind conduita etică a auditorului intern și pe baza planului de audit public intern pentru anul 2018, aprobat de către președintele Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză.

La nivelul Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză în anul 2018 au fost realizate un număr de 3 misiuni de regularitate și 1 misiune de urmărire a stadiului implementării recomandărilor (follow-up).

Cele 3 misiuni de regularitate au vizat domenii ca achiziții publice, administrarea patrimoniului și domeniul contabil.

O misiune de asigurare, planificată pentru anul 2018 nu a putut fi realizată datorită indisponibilității structurii auditate. Aceasta a vizat o activitate specifică instituției, respectiv „Evaluarea modului de organizare și funcționare a Direcției generale de programare economică și a Consiliului de Programare Economică”. Misiunea a fost amânată pentru începutul anului 2019.

În cadrul misiunilor de audit intern derulate în cursul anului 2018 nu au fost constatate iregularități și nu au fost situații de recomandări neînsușite de către conducerea instituției. Recomandările formulate ca urmare a efectuării misiunilor de audit public intern au fost de natură să îmbunătățească eficiența și eficacitatea managementului riscului, precum și procesele de guvernanță, iar activitatea de audit intern tinde să devină, de la an la an, un partener de bază al managementului, în obținerea de rezultate cât mai bune în condiții de siguranță sporită.

De asemenea, în anul 2018 instituția a fost auditată și extern, de către Curtea de Conturi a României în domeniul contabil, audit care s-a finalizat cu un raport favorabil pentru Comisia Națională de Strategie și Prognoză.

**PREȘEDINTE
ION GHIZDEANU**

Structura organizatorică a Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză

